

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Указания за провеждане на изборите за народни представители в страната на 4 април 2021 година в условията на обявена извънредна епидемична обстановка във връзка с COVID-19

Пандемията от COVID-19 изправи страните пред здравна криза, която засяга всички аспекти на социалния и икономическия живот. Държавите, в които избори са насрочени по време на пандемията, са поставени пред предизвикателството какви мерки да въведат, за да се намали риска от разпространение на заболяването по време на изборните процеси.

Указанията за провеждане на избори на народни представители в страната на 4 април 2021 г. в условията на обявена извънредна епидемична обстановка във връзка с COVID-19 са разработени в съответствие с въведените основни протиепидемични мерки в страната и въз основа на опита от провеждането на изборния процес в редица държави членки на Европейския съюз.

С тях се цели да се противодейства на разпространението на COVID-19, като по този начин се защити здравето на участниците в изборния процес, а в последствие и на техните близки, семейства и на обществото като цяло.

От ключово значение за постигане на целите е спазването на посочените протиепидемични мерки, които са:

- Правилно носене на защитна маска за лице, която трябва да покрива изцяло носа и устата (от основата на носа до брадичката), от всички участници в изборния процес през целия период;

За правилна употреба на защитна маска за лице трябва да се спазват следните инструкции:

- Преди поставяне на маската ръцете се измиват със вода и сапун или се обтриват с дезинфектант за ръце.
- Защитната маска за лице се сваля отзад напред като се хванат връзките/ластиците ѝ и се избягва докосването на предната ѝ страна.

- След сваляне на защитната маска ръцете незабавно се измиват с вода и сапун или се обтриват с дезинфектант за ръце.
- Веднага след сваляне защитната маска за лице за еднократна употреба се изхвърля в кош за отпадъци.
- Защитната маска се сменя с нова веднага щом се навлажни или е с нарушена цялост.
- Защитната маска за еднократна употреба не се носят повторно след сваляне.
- Спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между участниците в изборния процес;
- Периодична дезинфекция на ръцете на участниците в изборния процес;

Препоръчва се да се използва дезинфектант за ръце с вирусоцидно действие или частично вирусоцидно действие за обтриване на сухи ръце с продължителност съгласно указанията за употреба на производителя, като се обръща специално внимание на палците, между пръстите, върховете на пръстите, гърба на дланите. В случай, че ръцете са видимо замърсени е необходимо първо да се измият с вода и сапун за поне 20 сек.

Дезинфектантите за ръце следва да са разрешени от Министерство на здравеопазването. Министерство на здравеопазването поддържа на интернет страницата си Регистър на биоцидите, за които има издадено разрешение за предоставяне на пазара. Регистърът се актуализира най-малко веднъж месечно.

- Периодична дезинфекция на контактни повърхности и критични точки в избирателната секция.

Критични точки са всички повърхности, свързани с поток на хора, както и често докосваните повърхности, като например маси, дръжки на врати и прозорци, парапети, ключове за осветление и много други, в зависимост от спецификата на конкретното място.

Дезинфектантите, които се използват следва да са с вирусоцидно действие или частично вирусоцидно (вируси с обвивка) действие и да са разрешени от Министерство на здравеопазването, видно от издадено разрешение за предоставяне на пазара, вписано в Регистъра на биоцидите.

В зависимост от обектите и повърхностите, които ще бъдат третирани, дезинфектантите трябва да бъдат разрешени за Продуктов тип 2 „Дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни“ и/или за

Продуктов тип 4 „Област на употреба, свързана с храни и фуражи“. Препоръчително е да се избере дезинфектант, постигащ ефективност при по-кратко време на въздействие (до 15 минути).

I. Мерки и действия по отношение на сградата, в която се намира/т избирателната /избирателните секция/и и избирателната секция (залата или стаята, където се провежда гласуването):

1. Поставяне на видно място на информационни табели или информиране по друг начин на участниците в изборния процес за задължението да носят защитна маска за лице, да спазват физическа дистанция и да извършват хигиена на ръцете.
2. Обособяване, доколкото е възможно, на отделни входни и изходни коридори в сградата, в която са разположени избирателните секции, както и тяхното подходящо маркиране. При невъзможност, обособяване на коридори за еднопосочно придвижване на избирателите и останалите участници в изборния процес, чрез маркировка и ограничители.
3. Осигуряване на контрол на входа на сградата, в която се намират избирателните секции, за пропускане и насочване на ограничен брой избиратели към избирателните секции и съответно до изхода на сградата, с цел да се избягват струпвания, така че избирателите да прекарват възможно най-малко време вътре в сградата.
4. Информация за избирателните секции да бъде изложена на видно място пред сградата, в която се помещават.
5. Маркиране на местата за изчакване в и извън избирателната секция, така че да се осигури поддържането на физическа дистанция от поне 1,5 м. между участниците в изборния процес; маркиране на пода пред масата, на която се намират членовете на секционната избирателна комисия с линия, която да указва на избирателите спазването на дистанция между тях и членовете на избирателната комисия.
6. Осигуряване на дезинфектант за ръце на входа на сградата на избирателната секция и/или на входа на избирателната секция.
7. Осигуряване на кошове за отпадъци, снабдени с полиетиленов плик. Препоръчително е кошовете да са с капак и педал.
8. Периодично провеждане на дезинфекция на контактни повърхности.

9. Осигуряване на достатъчни количества сапун, хартиени кърпи и/или сушилни за ръце в санитарните възли.
10. Задължително осигуряване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между членовете на секционната изборителна комисия и останалите участници в изборния процес вътре в изборната секция. Избягва се размяна на местата на членовете на изборителната комисия, доколкото е възможно.
11. Провеждане на редовно проветряване чрез естествена вентилация на помещенията като например прозорецът/прозорците се държи/държат отворени. Ако е невъзможно да са постоянно отворени, проветряването се извършва за поне 5 до 10 минути на всеки час. Ако сградата, в която се намира изборителната секция, не позволява отваряне на прозорците, то общообменните климатично - вентилационни инсталации трябва да бъдат настроени така, че да осигуряват приток на външен въздух в помещенията, на сравнително чести периоди и да изтеглят замърсения въздух от помещенията. Допълнително използваните системи следва да работят така, че да не позволяват смесването на въздушни потоци от едно помещение в друго.
12. Тъмната стаичка да бъде поставена така, че входът ѝ да е обърнат към стена, за да се избегне докосване от изборителите на пердето на входа на тъмната стаичка.
13. В секции с възможност за машинно гласуване задължително се осигурява дезинфектант за ръце в близост до устройството.

II. Мерки и действия по отношение на членовете на секционните изборителни комисии, наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал, въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др.:

1. Измерване на телесна температура на членовете на секционните изборителни комисии с безконтактен термометър като лицата с повишена телесна температура (над 37,0°C) или с прояви на остри респираторни болести (кашлица, хрема, затруднено дишане и др.) не се допускат до изборителната секция. Наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на

партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др. с прояви на остри респираторни болести или с повишена телесна температура в изборния ден не трябва да присъстват в избирателните секции.

2. Осигуряване на лични предпазни средства (защитни маски за лице и ръкавици) за членовете на секционните избирателни комисии, наблюдатели, кандидати, застъпници на кандидатски листи, упълномощени представители на партии, коалиции и инициативни комитети, представители на средствата за масова информация и друг персонал въввлечен в изборите, извън посочените лица, като служители на общинска администрация, охрана и др.
3. Носене на защитна маска за лице от всички горепосочени лица по време на пребиваването им в сградата на избирателната секция и в избирателната секция и при осъществяването и на други дейности, свързани с изборния процес.
4. Спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между горепосочените лица и останалите участници в изборния процес.
5. Редовно измиване с вода и сапун или обтриване на ръцете с дезинфектант за ръце. Препоръчва се използване на ръкавици от членовете на секционните избирателни комисии при контакт с предмети (лични документи, химикалки, печати и др.). Периодично ръкавиците се дезинфекцират, както се извършва дезинфекцията на ръцете. Периодично ръкавиците се сменят, като преди тяхното сваляне те се дезинфекцират, а след тяхното сваляне – ръцете се дезинфекцират или измиват с топла вода и сапун. Избягване на докосването на лицето с недезинфекцирани/неизмити ръце или с ръкавици.
6. Ограничаване до минимум на директните контакти (ръкостискане, прегръщане и др.). При невъзможност, провеждане на дезинфекция на ръцете или измиване с топла вода и сапун след осъществен контакт.
7. Задължителна смяна на защитната маска за нос и уста при нарушена цялост или когато се навлажни.
8. Защитната маска за нос и уста се сваля само при консумация на напитки или храна, което се препоръчва да се осъществява при възможност на открито или при спазване на физическа дистанция от от поне 1,5 м. от други лица.

9. Ако по време на престой в изборната секция някое от горепосочените лица прояви симптоми на остро респираторно заболяване или други симптоми на инфекциозно заболяване (повръщане, диария, главоболие и др.) се уведомява председателя на секционната изборна комисия. Лицето се изолира в определено за целта помещение, като избягва контакт с други лица до пристигане на екипа на Центъра за спешна медицинска помощ или се изпраща към дома, при възможност със собствен транспорт. Не се препоръчва използването на градския транспорт. Извършва се дезинфекция на контактните повърхности и предметите, до които е имало контакт лицето.
10. Препоръчително е обучението на лицата, които ще участват в изборния процес, доколкото е възможно, да се извърши дистанционно. В случай, че се провежда присъствено следва да се предвиди организирането на лицата в малки групи за обучение с оглед спазване на изискванията за физическа дистанция от 1,5 м., съответно 3 кв.м. на човек от съответното помещение за обучение; задължително носене на защитна маска за лице; хигиена на ръцете; редовно проветряване на помещенията и дезинфекция на повърхностите. При провеждане на обученията не трябва да се допускат лица с лица с прояви на остри респираторни болести (повишена температура, кашлица, затруднено дишане, загуба на обонянието, нарушение или загуба на вкуса и други) или с други симптоми на инфекциозно заболяване (повръщане, диария, главоболие и др.).

III. Мерки и действия по отношение на членовете на районните изборни комисии:

1. Измерване на телесна температура на членовете на районните изборни комисии с безконтактен термометър като лицата с повишена телесна температура (над 37,0°C) или с прояви на остри респираторни болести (кашлица, хрема, затруднено дишане и др.) не се допускат до изборната секция.
2. Осигуряване на лични предпазни средства (защитни маски за лице и ръкавици) за членовете на районните изборни комисии.
3. Носене на защитна маска за лице за времето, през което осъществяват дейности по изборния процес.

4. Спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между членовете на районните избирателни комисии и от останалите лица, участващи в изборния процес.
5. Редовно измиване с вода и сапун или обтриване на ръцете си с дезинфектант за ръце. Препоръчва се използване на ръкавици от членовете на районните избирателни комисии при контакт с предмети (лични документи, химикалки и др.). Периодично ръкавиците се дезинфекцират, както се извършва дезинфекцията на ръцете. Периодично ръкавиците се сменят, като преди тяхното сваляне те се дезинфекцират, а след тяхното сваляне – ръцете се дезинфекцират или се измиват с топла вода и сапун. Избягва се докосването на лицето с недезинфекцирани/неизмити ръце или с недезинфекцирани ръкавици.
6. Ограничаване до минимум на директните контакти (ръкостискане, прегръщане и др.). При невъзможност, провеждане на дезинфекция на ръцете или измиване с топла вода и сапун след осъществен контакт.
7. Задължителна смяна на защитната маска за нос и уста при нарушена цялост или когато се навлажни.
8. Защитната маска за нос и уста се свалят само при консумация на напитки или храна, което се препоръчва да се осъществява при възможност на открито или при спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. от други лица.
9. Ако по време на дейността в районната избирателна комисия някой от членовете ѝ прояви симптоми на остро респираторно заболяване или други симптоми на инфекциозно заболяване (повръщане, диария, миалгия и др.) се уведомява председателя на районната избирателна комисия. Лицето се изолира в отделно помещение, като се избягва контакт с други лица до пристигането на екипа на Центъра за спешна медицинска помощ или се изпраща към дома, при възможност със собствен транспорт. Не се препоръчва използването на градския транспорт. Извършва се дезинфекция на контактните повърхности и предметите, до които е имало контакт лицето;

IV. Мерки и действия по отношение на избирателите в избирателната секция:

1. Избирателите трябва да носят защитна маска за лице, която да покрива носа и устата. Ако избирателят няма защитна маска за лице следва да му бъде предоставена на входа на сградата, в която се помещава избирателната секция.

2. Създаване на организация по недопускане струпване на избирателите пред и в избирателната секция. Да се спазва физическа дистанция от поне 1,5 м. както между избирателите, така и с останалите участници в изборния процес.
3. Дезинфекциране на ръцете при влизане в сградата, в която е поместена избирателната секция и/или на входа на избирателната секция. За времето на пребиваване в сградата избирателите трябва да избягват да докосват повърхности, доколкото е възможно.
4. След гласуване, напускане от избирателите на сградата на избирателната секция следва да се осъществява възможно най-бързо.
5. Достъпът на избирателите до избирателната секция се организира, така че да не се допуска струпване вътре и пред съответната секция и при спазване на физическа дистанция от 1,5 м.
6. При удостоверяване на самоличността на избирател, той сам показва своята лична карта и я поставя на масата/банката, където е разположена избирателната комисия.
7. За да бъде идентифициран, избирателят ще бъде инструктиран да свали защитната маска за кратко време като спазва разстояние поне 1,5 м. от членовете на секционната избирателна комисия. След идентифициране, избирателят поставя маската си правилно, като покрие носа и устата си.
8. Избягване на физически контакт с членовете на секционната избирателна комисия, докато избирателят се подписва в избирателния списък и когато взема и предава бюлетината. Доколкото е възможно, химикалките, които ще се използват от избирателите за подписване, да бъдат подредени така, че избирателят да може да вземе сам, без да има пряк контакт с членовете на секционната избирателна комисия, под техен надзор и ръководство. След употреба, използваната химикалка се дезинфектира.
9. При използване на машина за гласуване избирателят извършва дезинфекция на ръцете си непосредствено преди процеса на гласуване с осигурен за целта дезинфектант.

V. Мерки и действия при гласуване с подвижна избирателна кутия:

1. При вот, упражнен от лица на домашна изолация и/или лечение или под карантина, членовете на подвижната избирателна секция и служителите по сигурността трябва да носят: защитен костюм за еднократна употреба, ръкавици, защитен шлем с хирургическа маска или защитна маска за лице тип FFP2/FFP3. Шлемовете се дезинфекцират след приключване на гласуването в дадено домакинство/адрес. Ръкавици се заменят или дезинфекцират с дезинфектант за ръце след приключване на гласуването в дадено домакинство/адрес.
2. Членовете на подвижните избирателни комисии и служителите по сигурността, придружаващи подвижната избирателна кутия, изпълняват всички формалности, по възможност, на входа на жилището на избирателя, като осигуряват разстояние от поне 1,5 м. помежду си и избирателя.
3. Избирателят, който гласува чрез подвижна избирателна кутия трябва да носи защитна маска, покриваща устата и носа. Избирателят трябва да дезинфекцира ръцете си, преди да вземе бюлетината и да свали за кратко време защитната маска, за да бъде идентифициран, след което отново да постави правилно защитната маска, така че да покрива носа и устата му. Избирателят се подписва в избирателния списък, като използва лична/своя химикалка, когато е възможно. Ако е приложимо, подвижната избирателна кутия, използвана от избирателя, се дезинфекцира от член на подвижната избирателна комисия, след гласуване, чрез напръскване с дезинфектант за повърхности или чрез избърсване с кърпа, напоена с дезинфектант за повърхности.
4. На лицата, които са определени за участие в избирателните комисии при използване на подвижна избирателна кутия ще им бъде предоставена възможност да бъдат ваксинирани с две дози ваксина срещу COVID-19. Ваксинирането ще бъде доброволно и при изразено информирано съгласие, като ще се извършва от Регионалните здравни инспекции или по друг начин, съобразно конкретните условия, но под контрола и методичното ръководство на Регионалните здравни инспекции.

VI. Мерки и действия в избирателна секция в лечебно заведения за болнична помощ:

Организацията и провеждането на вот, упражняван от лица, настанени в лечебно заведения за болнична помощ следва да е съобразена с Наредба № 3 от 08.05.2013 г. на министерство на здравеопазването за утвърждаване на Медицински стандарт превенция и контрол на вътреболничните инфекции и актуалните заповеди на министъра на здравеопазването, издадени във връзка с обявената епидемична обстановка.

VII. Мерки и действия при преброяване и предаване на бюлетините:

1. Членовете на избирателните комисии и всички лица, участващи в процеса на преброяване и предаване на бюлетините трябва да носят защитна маска за лице, покриваща устата и носа, ръкавици и да поддържат разстояние от поне 1,5 м. помежду си. Предаването на бюлетините следва да се извършва от секционните избирателни комисии при възможност по график, с цел недопускане струпване на лица пред и в съответните помещения, определени за целта.
2. След приключване на процеса, членовете на избирателните комисии и всички лица, участващи в него свалят ръкавиците си и дезинфекцират ръцете си.
3. В помещенията се извършва редовно проветряване чрез естествена вентилация като например прозорецът/прозорците се държат отворени. Ако е невъзможно те да са постоянно отворени, проветряването се извършва за поне 5 до 10 минути на всеки час. Ако сградата/помещението, в която се извършва преброяване и предаване на бюлетините, не позволява отваряне на прозорците, то общообменните климатично - вентилационни инсталации трябва да бъдат настроени така, че да осигуряват приток на външен въздух в помещенията, на сравнително чести периоди, и да изтеглят замърсения въздух от помещенията. Допълнително използваните системи следва да работят така, че да не позволяват смесването на въздушни потоци от едно помещение в друго.

VIII. Обработване на избирателната секция преди и след приключване на изборния ден:

Мястото трябва да бъде проветрено най-малко един час преди да бъде почистено и извършена дезинфекция.

IX. Мерки и действия при провеждане на предизборната кампания, които предполагат физическо присъствие на участниците:

Предвид риска, за предаване на вируса чрез капки дихателни секрети и замърсени ръце, е необходимо освен въведените протиепидемични мерки със заповеди на министъра на здравеопазването да се спазват и следните мерки при организиране на предизборни събития:

1. провеждане на предизборните събития на открито;
2. по възможност, провеждане на предизборната кампания чрез различни медии (телевизия, печатни и електронни издания и др.);
3. спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. между всички участници;
4. носене на защитна маска за лице, която да покрива носа и устата, от всички участници в събитията, с изключение за времето на изказване при спазване на физическа дистанция от поне 1,5 м. от останалите участници;
5. поставяне на видими места на информационни табла и др. относно правилата за достъп, където се провеждат събитията;
6. регулиране на потока и броя на лицата, които пристигат, посещават и напускат мероприятиято (чрез увеличаване броя на транспортните средства и намаляване на пътниците в тях; поэтапно пристигане; определяне на входове и изходи за събитието);
7. по възможност – намаляване продължителността на събитието;
8. по възможност – разпространението на предизборните агитационни материали да се извършва на щандове за самообслужване;
9. трибуната трябва да има достатъчно място, за да позволи поддържането на физическа дистанция от поне 1,5 м. между присъстващите на нея;

10. организацията и провеждането на предизборни събития на закрито трябва да са в съответствие с актуалните заповеди на министъра на здравеопазването за провеждане на събития на закрито с масов характер.

X. Мерки и действия при провеждане на предизборна кампания от врата до врата:

Препоръчваме, по-възможност, да се избягва провеждането на такъв тип предизборна кампания, предвид реалния риск от разпространение на инфекцията и възникване на нови случаи.

В случай на провеждане на предизборна кампания от врата до врата е необходимо:

1. Лицата, участващи в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали за изборите да носят защитна маска за лице, която покрива носа и устата и да спазват физическа дистанция от поне 1,5 м. от останалите лица.
2. Лица с прояви на остри респираторни болести (повишена температура, кашлица, затруднено дишане, загуба на обонянието, нарушение или загуба на вкуса, хрема и др.) не трябва да участват в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали за изборите. В тези случаи лицата трябва да се свържат с лекар за консултация.
3. Лицата, участващи в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали, трябва да дезинфекцират ръцете си преди началото на акцията и периодично след това.
4. Препоръчително е лицата, участващи в предизборната кампания от врата до врата или в разпространението на агитационни материали, да не влизат в домовете/жилищата. Като алтернатива те могат да предоставят материалите чрез поставянето им на дръжката на вратата и/или в пощенската кутия и др.